

Караман О.Л.

Презентація
Концепції стратегічного розвитку
Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» у контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області

Шановні пані та панове, високоповажне представництво державної, обласної та місцевої влади, наглядової ради університету, наукової та освітянської спільнот, Сил оборони України!

Маємо за честь привітати вас від імені багатотисячної спільноти Луганського національного університету імені Тараса Шевченка! Переконані, що наше стратегічне партнерство і синергія є фундаментом стійкості України в умовах воєнного стану та її повоєнного відновлення і розвитку після встановлення справедливого миру.

Сьогодні на порядку денному нашої зустрічі – **Презентація Концепції стратегічного розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» у контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області.**

Шановні друзі! 27 лютого 2026 року на вченій раді університету під головуванням академіка В. С. Курила було прийнято Стратегію розвитку Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» на 2026 – 2030 роки.

Стратегія визначає ключові стратегічні напрями розвитку університету в умовах війни, переміщення та функціонування в Полтавській області (*Освіта, Наука, Міжнародна діяльність, Кадровий потенціал, Фінанси, Матеріально-технічна база, Комунікація, Служіння суспільству і громадам, Цифровізація*), а також містить стратегічний напрям діяльності університету на випадок деокупації та подальшого відновлення і розвитку тимчасово окупованої території Луганської області (*Вплив на ТОТ Луганської області*).

У межах цього напрямку і було розроблено **Концепцію стратегічного розвитку університету у контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області**, адже *«підготовка конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни..., забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях»* – це мета системи вищої освіти і провідна місія закладів вищої освіти, задекларована в першому абзаці ЗУ «Про вищу освіту».

Концепцію розроблено не на порожньому місці, а на підставі нормативної бази, напрацьованої за період воєнного стану Верховною радою України, Урядом, МОН України, Луганською обласною військовою адміністрацією. Зокрема ми спиралися на такі **нормативні документи**, як

– ЗУ «Про вищу освіту» (2014, поточна редакція від 11.03.2026).

- План дій органів виконавчої влади з відновлення деокупованих територій територіальних громад (розпорядження КМУ від 30.12.2022 р. № 1219-р).
- Про підготовку до дій із стабілізації ситуації на деокупованих територіях Донецької і Луганської областей та їх реінтеграції (постанова КМУ від 12 травня 2023 р. № 486).
- План заходів з відновлення освіти на деокупованих територіях на 2024 – 2027 роки (розпорядження КМУ від 20.09.2024 р. № 897 р.).
- Стратегія відновлення та розвитку освіти Луганської області на 2023–2027 роки (2023 р.).
- Порядок формування кадрового резерву працівників для роботи у закладах освіти на деокупованих територіях України (постанова КМУ від 17.10.2023 р. № 1112).
- Порядок створення резерву працівників сфери охорони здоров'я для роботи на деокупованих територіях України (постанова КМУ від 17.10.2023 р. № 1092).
- Порядок реалізації експериментального проекту щодо створення резерву працівників державних органів для роботи на деокупованих територіях України, затверджений (постанова КМУ від 23 травня 2023 р. № 524) та ін.

Концепція визначає **концептуальні засади, стратегічні й операційні цілі та завдання** розвитку університету у контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого сталого й високотехнологічного розвитку тимчасово окупованої території Луганської області як у період дії воєнного стану, так і повоєнний час, з урахуванням наявного потенціалу і ресурсів закладу.

В основу розробки Концепції було покладено **три концептуальні ідеї** щодо процесів деокупації, реінтеграції, відновлення й подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області:

1. Провідну роль у поверненні, відновленні та подальшому розвитку ТОТ Луганської області мають відігравати **корінні мешканці цих територій**, які довели свою відданість Україні, знають специфіку регіону, ментальність і настрої населення; володіють інформацією про осіб, які стали на шлях державної зради і колаборації, та готові повернутися й активно включитися в процеси деокупації, реінтеграції, відновлення та подальшого розвитку тимчасово окупованих територій і громад.

2. **Переміщені заклади вищої, фахової передвищої, професійної та післядипломної освіти** є найбільш чисельними, прогресивними й патріотично налаштованими осередками тимчасово окупованих територій, а тому саме вони, здійснюючи підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців різних профілів, повинні стати **основними суб'єктами й лідерами** відновлення й повернення цих територій в український правовий простір шляхом забезпечення кадрами всіх секторів господарства.

3. **Без опори на обласну і місцеві органи влади, різнопрофільні органи, установи, підприємства, організації та заклади освіти**, які зберегли

свої суб'єктність, ідентичність, потенціал та готові повертатися на деокуповані території, плани Уряду щодо деокупації та відновлення тимчасово окупованих територій, не зважаючи на їх обґрунтованість, системність і прогресивність, можуть перетворитися на абстрактні ідеї, відірвані від реальності та способів реалізації.

Виходячи з концептуального бачення процесів деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території Луганської області нами було сформульовано **систему цілей** розвитку університету щодо підготовки людського капіталу для забезпечення ефективності цих процесів, а саме: **3 стратегічні цілі, шість операційних цілей та комплекс завдань.**

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Стратегічна ціль 1. ЗБЕРЕЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ, а саме:

Збереження і розвиток університету в період дії воєнного стану в сукупності кадрового складу, контингенту студентів, галузей і спеціальностей підготовки кадрів, структурних підрозділів, ступеневої системи освіти для швидкого відновлення на території Луганської області після деокупації.

Стратегічна ціль 2. РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ОСЕРЕДКУ ІДЕНТИЧНОСТІ І ПІДГОТОВКИ КАДРІВ, тобто:

Створення на базі університету соціокультурного й освітнього простору для ефективної комунікації та збереження ідентичності населення Луганської області; сприятливих умов для його професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації з метою успішної інтеграції в нові громади в період дії воєнного стану та реінтеграції на деокуповану територію Луганської області в повоєнний час.

Стратегічна ціль 3. ПОВЕРНЕННЯ В ЛУГАНСЬКУ ОБЛАСТЬ ПІСЛЯ ДЕОКУПАЦІЇ, а саме:

Реінтеграція і подальший розвиток університету на деокупованій території Луганської області з метою кадрового забезпечення сталого і високотехнологічного розвитку регіону в сукупності управлінського, освітнього, соціального, спортивного, здоров'язбережувального, культурного, мистецького, економічного, побутового, будівельного, інженерного, транспортного, екологічного, аграрного, цифрового, інформаційного, безпекового секторів.

Визначення **3 стратегічних цілей** відбувалося на основі оцінки їх реалістичності з точки зору наявних **потенціалу і ресурсів** університету, до яких ми відносимо:

1. Унікальна історія, бренд, досвід 2 переміщень, відновлень і розвитку.
2. На сьогодні університет – найбільший осередок Луганської області, який зберіг свою ідентичність та зв'язок з проукраїнським населенням тимчасово окупованої території; він є єдиним послідовним провідником української національної ідеї серед населення регіону протягом 105 років існування.

3. Готовність кадрового персоналу до повернення до міста Луганськ і Луганської області з метою реінтеграції всіх структурних підрозділів на власні навчально-виробничі бази, встановлення української державності на рідній землі.

4. Охоплення університетом майже всієї території Луганської області – наявність рухомого і нерухомого майна (у т. ч. земельних і лісових масивів) у **6 з 8 районів області**: Луганському (м. Луганськ), Алчевському (м. Кадіївка), Ровеньківському (м. Ровеньки, м. Антрацит, м. Хрустальне), Сєвєродонецькому (м. Кремінна, м. Лисичанськ, м. Рубіжне), Старобільському (м. Старобільськ), Щастинському (м. Щастя).

5. Сформованість **ступеневої системи освіти** в завершеному вигляді, яка дозволяє здійснювати підготовку і перепідготовку кадрів за всіма освітніми рівнями та науковими ступенями, що існують в Україні.

6. Історичний центр освітньої системи Луганщини, зв'язок з усіма органами управління і закладами освіти регіону.

7. Статус класичного університету, який дозволяє здійснювати підготовку кадрів за широким спектром галузей знань і спеціальностей.

8. Надання якісних освітніх послуг населенню, що підтверджує наявність 100% акредитованих освітніх програм, зокрема 60% з них – Національним агенством із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО).

9. Потужні наукові школи з педагогіки, історії, політології, соціології, соціальної роботи, економіки, філології, агрономії, публічного управління.

10. Сучасне цифрове середовище, цифровізація всіх напрямів діяльності університету.

11. Наявність потужного **науково-теоретичного і методичного доробку** з комплексного впливу на населення тимчасово окупованої території з метою його успішної реінтеграції в правовий простір України.

І тепер більш докладно про **Стратегічні, операційні цілі та завдання університету в контексті підготовки людського капіталу для деокупації, відновлення і подальшого розвитку тимчасово окупованої території**

Стратегічну ціль 1 ЗБЕРЕЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ В ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ було конкретизовано 2 операційними цілями і завданнями.

Операційна ціль 1.1. Збільшення масштабу університету за кількістю українських та іноземних студентів.

Операційна ціль 1.2. Забезпечення якості освіти і сталого розвитку університету.

Це можливе за умови виконання таких **завдань**

1. Функціонування університету за моделлю розподіленої корпоративної мережі, що об'єднує віддалені кампуси.

Коментар. Станом на сьогодні університет розміщується і здійснює діяльність у 3 містах Полтавської області (Полтава, Лубни, Миргород), 1 місті Івано-Франківської області (Долина), що дозволяє утримувати сталий контингент на фоні демографічного зменшення вступників, відтоку молоді за кордон, жорсткої конкуренції ЗВО на регіональному і державному рівнях, зорієнтованості абітурієнтів на ЗВО столиці або відносно безпечних регіонів.

2. Відкриття нових університетських хабів у різних регіонах України з метою розширення географії вступників.

Коментар. Станом на сьогодні університет має 4 університетські хаби в містах Чорноморськ, Долина, Ірпінь, Борислав. Планується відкриття хабу в м. Бровари (Київська обл.)

3. Забезпечення доступності освіти для всіх категорій населення, зокрема з числа вразливих категорій – військовослужбовців, ветеранів війни та членів їх сімей, внутрішньо переміщених осіб (ВПО); залучення до навчання в університеті іноземних громадян.

4. Посилення впливу на населення ТОТ, залучення молоді з ТОТ до навчання в університеті через ОЦ «Донбас – Україна», «Крим – Україна».

5. Забезпечення якості освітніх програм, проходження повної процедури акредитації освітніх програм НАЗЯВО.

6. Зміцнення і розширення партнерства університету з органами державної, регіональної і місцевої влади, роботодавцями, громадськими і міжнародними організаціями з метою синергії ресурсів, взаємної підтримки і розвитку.

7. Забезпечення сталого розвитку університету відповідно до *Стратегії*.

Другу стратегічну ціль – РОЗВИТОК УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ОСЕРЕДКУ ІДЕНТИЧНОСТІ І ПІДГОТОВКИ КАДРІВ конкретизовано через **2 операційні цілі**.

Операційна ціль 2.1. Створення на базі університету соціокультурного й освітнього простору для населення Луганської області.

Операційна ціль 2.2. Формування кадрового резерву з числа студентів і випускників університету для роботи на деокупованій території Луганської області

Завдання

1. Відкриття університетських хабів в різних регіонах України і за кордоном з високою концентрацією ВПО з Луганської області з метою створення просторів для підтримки культурних зав'язків, збереження традицій.

Коментар. Станом на сьогодні університет має 8 університетських хабів у містах громадах України та за кордоном з високою концентрацією ВПО (увага на екран).

Планується відкриття університетських хабів у м. Бровари (Київська обл.)

Німеччині, Словаччині, Швейцарії, Великобританії.

2. Задоволення освітніх потреб населення Луганської області шляхом професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, неформальної освіти для успішної інтеграції в нові громади в період дії воєнного стану та реінтеграції на деокуповані території в повоєнний час.

3. Надання комплексної підтримки населенню Луганської області, зокрема у взаємодії з органами державної, обласної і місцевої влади, громадськими та міжнародними організаціями.

4. Формування на постійній основі кадрового резерву з числа студентів і випускників університету для системи освіти, охорони здоров'я, публічного управління та територіального самоврядування відповідно до *Порядків*, затверджених Урядом.

5. Створення спільно з Луганською обласною державною адміністрацією, місцевими органами влади бази даних переміщених закладів вищої, фахової передвищої, професійної, післядипломної освіти, які не втратили зв'язок з тимчасово окупованими територіями та готові повернутися до них після деокупації; дослідження їх спроможностей.

6. Створення на базі університету **Центру підготовки кадрів для роботи на деокупованих територіях Луганської області на рівнях вищої, фахової передвищої освіти та професійної освіти** відповідно до наявних в університеті ліцензій і сертифікатів.

7. Проведення університетом ветеранської політики, забезпечення ефективної діяльності Центру ветеранського розвитку ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка».

I, нарешті 3 стратегічна ціль – **Реінтеграція і подальший розвиток університету на деокупованій території Луганської області з метою кадрового забезпечення сталого і високотехнологічного розвитку регіону.**

Операційна ціль 3.1. Повернення і реінтеграція університету в сукупності всіх підрозділів на територію Луганської області після деокупації.

Операційна ціль 3.2. Кадрове забезпечення сталого і високотехнологічного розвитку Луганської області відповідно до наявних ліцензій і сертифікатів.

Завдання

1. Проведення маркетингового дослідження з визначення пріоритетних галузей (спеціальностей, професій) підготовки кадрів для повоєнного відновлення і розвитку деокупованої території Луганської області (*спільно з Луганською обласною державною адміністрацією, місцевими органами влади*).

2. Науково-теоретичне обґрунтування моделі освітньої системи Луганської області з урахуванням демографічної ситуації, галузевих потреб громад, кадрового забезпечення, географії розташування та матеріально-технічного стану закладів дошкільної, загальної середньої, професійної, фахової

передвищої, вищої, післядипломної, позашкільної освіти (*спільно з Луганською обласною державною адміністрацією, місцевими органами влади*).

3. Обстеження матеріально-технічного стану рухомого і нерухомого майна університету по всій території Луганської області, визначення мережі структурних підрозділів університету для відновлення освітнього процесу і підготовки кадрів.

4. Створення управлінських центрів з відновлення структурних підрозділів університету в усіх місцях розташування університету в Луганській області.

5. Приєднання до наявної мережі розподіленого університету з центром у м. Лубни (Полтавська обл.), придатних для організації освітнього процесу кампусів з 6 районів Луганської області.

Зверніть увагу на карту – це охоплення нашим університетом території Луганської області.

6. Поступове повернення науково-педагогічних працівників, співробітників, здобувачів освіти на деокуповані території Луганської області; відновлення освітнього процесу на основі використання цифрового середовища та інформаційно-комунікаційних технологій.

7. Ініціювання введення практики **цільового адресного набору (ЦАН) з усіх спеціальностей** для вступників Луганської області за умови обов'язкового відпрацювання протягом **трьох років** після завершення навчання в закладах освіти відповідної території; підтримка випускників шляхом надання першого робочого місця, житла, підвищеної зарплати тощо.

8. Ініціювання державної підтримки науково-педагогічних (педагогічних) працівників та співробітників, які погодилися переїхати на деокуповані території для роботи в університеті та інших закладах освіти, ураховуючи наявність/відсутність власного житла, ступінь пошкодження/руйнування/матеріально-технічних збитків закладів освіти.

9. Відкриття нових спеціальностей і професій з урахуванням потреб деокупованих територій у відновленні та розвитку.

10. Вдосконалення *Порядку визнання результатів навчання, здобутих на тимчасово окупованій території України, на рівнях професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти.*

11. Розробка порядку правових дій щодо виявлення осіб, причетних до колабораційної діяльності та пособництва державі-агресору в органах управління і закладах освіти після деокупації.

12. Проведення підвищення кваліфікації для всіх педагогічних (науково-педагогічних) працівників, які до тимчасової окупації працювали в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти та будуть допущені до подальшої роботи; розробка з цією метою спеціальної програми з підсумковим контролем, результати якого повинні стати допуском до роботи.

13. Ініціювання і розробка порядку відбору керівних кадрів, науково-педагогічних (педагогічних) працівників до роботи в органах і закладах освіти на деокупованих територіях на основі встановлення рівня сформованості

українських національних цінностей, готовності до реалізації української державної політики в галузі освіти і науки.

14. Підготовка кадрів на рівнях **вищої, фахової передвищої та професійної освіти** відповідно до наявних ліцензій і сертифікатів на деокупованій території.

15. Кадрове, науково-методичне, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення **відновлення освіти, органів влади, різнопрофільних інституцій** на деокупованих територіях відповідно до *Планів заходів*, затверджених Урядом.

16. Участь у міжнародних інфраструктурних проєктах для відновлення і модернізації матеріально-технічної бази університету.

17. Розширення міжнародних партнерств.

18. Здійснення наукових досліджень з метою отримання ефективного впливу на процеси відновлення, сталого й високотехнологічного розвитку Луганської області після деокупації.

19. Узагальнення й розповсюдження досвіду деокупації, відновлення і подальшого розвитку Луганської області на міжнародних і національних платформах, конференціях, публікаціях тощо.

20. Наукове обґрунтування і розробка змісту, технологій, навчально-методичного забезпечення роботи з дітьми, молоддю і населенням щодо формування/розвитку історичної пам'яті, візії майбутнього регіону і громад, української національної та громадянської ідентичності для успішної реінтеграції та інтеграції в український простір; забезпечення інноваційного і високотехнологічного розвитку Луганської області після деокупації тощо.

Концепція містить додатки на 34 стор., які конкретизують і підсилюють документ.

Так, у **додатку А** представлено Стратегічне значення підготовки кадрів в університеті для кожного району Луганської області, де розташований університет, у розрізі освітніх і наукових рівнів, спеціальностей, професій, кваліфікацій, значення для відновлення і розвитку кожного сектору господарства.

При цьому спеціальності вищої і фахової передвищої освіти представлено – як інтелектуальний і технологічний фундамент відновлення.

Професії професійної освіти – як руки відновлення.

У **додатку Б** представлено науково-методичний доробок університету з проблем збереження і відновлення тимчасово окупованої Луганської області; комплексного впливу на населення з метою його успішної реінтеграції в освітньо-правовий простір України після деокупації, повністю готовий до впровадження на деокупованій території.

Отже, представлена нами Концепція є візією майбутнього Луганської області, у якій Луганський національний університет імені Тараса Шевченка є одним з ключових архітекторів відновлення рідної Луганщини після деокупації.

При цьому Луганська обласна державна адміністрація виступає консолідуючою платформою, провідником державного бачення і розробником

стратегічних орієнтирів деокупації, відновлення і розвитку Луганської області для всіх суб'єктів і сфер функціонування.

Доповідь закінчено. Дякую за увагу!